

Tussenrapportage keuze fusiepartner

Aan de raad,

Inleiding

Op 16 juni 2015 heeft u unaniem én eenzijdig besloten te koersen op een bestuurlijke fusie. In dit traject zijn de eerder door u vastgestelde kernwaarden leidend (inclusief nadere duidingen aangaande 'behoud en versterking van het groene gebied' en 'behoud en versterking van de leefbaarheid in de kernen' (zie bijlage 1: *Waardenprofiel Haarlemmerliede en Spaarnwoude*, bijlage 2: *Nadere duiding 'visie groene gebied'* en bijlage 3: *Nadere duiding 'visie leefbaarheid kernen'*).

Na genoemd besluit hebben de gemeenten Amsterdam, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemstede en Velsen onomwonden zowel mondeling als schriftelijk te kennen gegeven als potentiële fusiepartner betrokken te willen blijven in ons proces. De centrale vraag is steeds welke toekomstige partner het meest duurzaam de belangen van ons gebied en onze samenleving zou kunnen behartigen. Een vraag die strekt tot het totaal van de nieuw te vormen gemeente.

Ten behoeve van vervolgfases / aanpak in het fusieproces heeft u op 24 november 2015 een krediet beschikbaar gesteld. Korthedshalve verwijzen wij naar de inhoud van het desbetreffende raadsvoorstel/-besluit met bijbehorende bijlagen (zie bijlage 4: *Raadsvoorstel / -besluit 24 november 2015*).

Position papers

Aan de 6 potentiële fusiepartners is gevraagd om een afzonderlijk 'position paper' in te dienen gericht op het totale grondgebied én alle inwoners van onze gemeente. De 'position papers' zijn nodig om een shortlist te maken van de meest kansrijke fusiekandidaten. Ter verduidelijking van wederzijdse verwachtingen hebben we ambtelijk en bestuurlijk nadere gesprekken gearrangeerd, maatwerkvragen gesteld, uitgangspunten bevestigd, informatie verstrekt en handreikingen gedaan. Schriftelijk en mondeling hebben wij aan alle fusiekandidaten kenbaar kunnen maken welke thema's / onderwerpen in de 'position paper' belicht moesten worden (zie bijlage 5: *Brief aan 6 potentiële fusiepartners om een 'position paper' te maken.*).

Op 15 januari 2016 is ten behoeve van de 6 gemeentebesturen een bus tour door onze gemeente verzorgd; een bijzonder geslaagde, informatieve tour zo hebben wij van alle deelnemers begrepen. Tijdens deze tour is de groot(s)heid van ons gebied met tal van lokale en bovenlokale aangelegenheden nog maar eens duidelijk geworden en hebben we tal van projecten kunnen toelichten (zie bijlage 6: *Bus tour 15 januari 2016*).

Na deze tour heeft de gemeente Heemstede om haar moverende redenen besloten zich uit het fusieproces terug te trekken ((zie bijlage 7: *Brief gemeente Heemstede dat zij zich terugtrekt uit het fusieproces / reactie gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude*). Met inachtneming van onze uitgangspunten hebben de vijf overgebleven gemeenten uiterlijk 15

februari 2016 hun 'position paper' ingeleverd (zie bijlage 8: *Position papers' gemeenten Amsterdam, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Velsen*).

Door een doeltreffende communicatie én informatievoorziening maar niet in de laatste plaats door de betrokkenheid én inzet van de potentiële fusiekandidaten zijn mooie 'position papers' tot stand gekomen. Hierna hebben de desbetreffende colleges van burgemeester en wethouders afzonderlijk hun 'position paper' mondeling gepresenteerd én toegelicht op 19 en 22 februari 2016. Tijdens de presentaties zijn over en weer verhelderende vragen gesteld dan wel nadere duidingen verlangd. In de periode van 19 februari 2016 tot heden heeft u als gemeenteraad aan de hand van een programma / leidraad de tijd genomen om tot een eigenstandige beoordeling te komen.

Experttafel

In de afgelopen periode is aan vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, inwoners, ondernemers en andere belangstellenden de mogelijkheid geboden deel te nemen aan een experttafel. Tijdens diverse bijeenkomsten is informatie gegeven over het fusieproces en tevens de gelegenheid geboden suggesties mee te geven.

Van deze mogelijkheid is ruim gebruik gemaakt. Ten aanzien van het vastgestelde waardenprofiel van onze gemeente zijn diverse aandachtspunten meegegeven die aan de orde zullen worden gesteld bij de komende verdiepingsgesprekken. Een aantal van deze punten is:

- Zoek naar een gemeente die het geld heeft en politieke macht heeft voor groengebied maar ook voor de plannen die onze gemeente nog in uitvoering heeft. Denk lang vooruit naar een sterke partner.
- Aandacht voor financiële situatie van het Recreatieschap. Evenementen in het gebied moeten passen bij ons evenementenbeleid.
- Wat is groen? Recreatie is er in verschillende vormen.
- Minimaal behouden van de voorzieningen, zoals kleine scholen en winkeltjes.
- Subsidies borgen voor cultureel erfgoed.
- Neem problematiek N200 mee in de gesprekken met de fusiepartners.
- Aandacht voor openbaar vervoer verbindingen tussen de kernen.
- Komst ontwikkelingen op SugarCity terrein is positief, verkeersinfarct is een nadeel.
- Accent gemeentelijke dienstverlening ligt op de kwaliteit van de dienstverlening. Behoud de kennis en betrokkenheid van het ambtenarenapparaat.
- Stel een cultuurhistorische waardenkaart op.
- Vertegenwoordiging van de Wmo-raad in de nieuw te vormen Wmo-raad.
- Hoe denkt de andere gemeente over parkeerbeleid en openbare verlichting?
- Beheersplannen van deze gemeente ook overnemen door de nieuwe gemeente.
- Kijk naar andere gemeenten die ook kernen hebben.
- Voorkomen dat de laagdrempeligheid verdwijnt.
- Hoe kijken de andere gemeenten naar de visie Noordzeekanaal?

De aangedragen punten zijn aan u teruggekoppeld in de klankbordgroep bijeenkomsten.

Beoordelingsproces

Om tot een 'shortlist' van potentiële fusiekandidaten te komen is het zaak de 'position papers' zo objectief mogelijk te beoordelen; dit in het besef dat in deze context pure mathematiek niet mogelijk is. Met ondersteuning van ons college én de stuurgroep heeft u de ingediende 'position papers' zorgvuldig en diepgaand besproken aan de hand van eerder vastgestelde bestuurlijke uitgangspunten. Daarvoor is op 26 en 29 februari 2016 ruim de tijd genomen. Tijdens deze tweedaagse is een beoordelingsstramien gehanteerd én zijn zienswijzen met

elkaar gedeeld (zie bijlage 9: *Presentatie en analyse 'position papers'* en bijlage 10: *Rapport financiële positie Haarlemmerliede en Spaarnwoude*).

Het beoordelingsstramien is een hulpmiddel om tot zo objectief mogelijke en transparante afwegingen te komen die leiden tot de uiteindelijke keuze van de meest passende fusiepartner. Dit kunnen zakelijke afwegingen zijn maar ook emotionele argumenten spelen een rol zoals het vertrouwen in de fusiepartner dat deze de belangen het best en naar vol vermogen zal behartigen.

Het gebruikte beoordelingsstramien ziet er als volgt uit en we lichten dit daarna toe.

Beoordelingsstramien
Deel 1
<p><i>Bereidheid:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tot ongedeelde fusie - per 1 januari 2019
Deel 2
<p><i>A. Visie op de nieuwe gemeente:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Meerwaarde van fusie voor beide gefuseerde gemeenten - Samenhangende bestuursstijl - Beleidsmatige samenhang - Balans regionale en lokale belangen <p><i>B. Criteria Rijksbeleidskader:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Draagvlak - Interne samenhang/dorps- en kernenbeleid - Bestuurskracht - Evenwichtige regionale verhoudingen - Duurzaamheid - Financiële (meer jaren)positie <p><i>C. Kernwaarden:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - De groene bestemming van de Groene Buffer en de natuurwaarden blijven behouden. - De leefbaarheid in de dorpen en in het buitengebied blijft behouden door een aantrekkelijk, veilig en gezond leefklimaat voor inwoners, werkenden en bezoekers te stimuleren. - Door recreatieve activiteiten in het groene landschap te bevorderen blijft de belevingswaarde van het buitengebied groot. - De bestaande gemeenschapszin en het gemeenschapsgevoel in de dorpen wordt actief bevorderd. - De lokale verbindingen tussen de dorpen blijven op een adequaat peil door in te zetten op een goede infrastructuur. - Bedrijvigheid die past in de ruimtelijke structuur wordt gestimuleerd. - De waarde van cultureel erfgoed wordt bevorderd door dit te beschermen en op een passende manier toegankelijk te maken. - Het huidige voorzieningenniveau blijft behouden. - De gemeentelijke dienstverlening blijft minimaal op het huidige kwaliteitsniveau, waarbij de lijnen tussen inwoners, bedrijven en gemeente zo kort mogelijk blijven. - Gemeentelijke belastingen blijven op een betaalbaar niveau.

<i>D. Personele belangen:</i>
<i>E. Financiële gevolgen voor inwoners en bedrijven en de lokale voorzieningen:</i>
<i>F. Specifieke punten:</i> (per gemeente zijn specifieke vragen meegegeven)

Deel 1

De toetsing of bereidheid bestaat tot fusie op de voorwaarden die de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude heeft gesteld is essentieel voor het vervolg.

De eventuele verdiepingsgesprekken zijn bedoeld om die afweging te kunnen maken.

Deel 2

Hierbij vindt zowel een inhoudelijke als een eerste formele toetsing plaats. De inhoudelijke toetsing heeft betrekking op de wensen en ambities aan de hand van de kernwaarden uit het waardenprofiel (en zoals vastgelegd in bestaand beleid en lopende projecten, de behartiging van de personele belangen, de directe gevolgen voor inwoners en bedrijven ten aanzien van de lokale belastingen, heffingen en tarieven en de lokale voorzieningen en tenslotte enkele specifieke punten). De eerste formele toetsing heeft betrekking op het beleidskader van het Rijk, wat een belangrijk onderdeel is, omdat aan de eisen en voorwaarden die hierin staan voldaan moet zijn, wil er sprake kunnen zijn van een fusie. Het herindelingsadvies zal een deugdelijke onderbouwing moeten bevatten om te fuseren.

De eventuele verdiepingsgesprekken zijn bedoeld om enerzijds duidelijkheid te krijgen of en in hoeverre na fusie aan de kernwaarden en de wensen en ambities voldaan kan worden en op welke termijn, hoe de personele belangen worden behartigd (garanties) en wat de gevolgen op financieel terrein en de lokale voorzieningen op korte en langere termijn zullen zijn voor inwoners en bedrijven. Anderzijds zijn de eventuele verdiepingsgesprekken bedoeld om zekerheid te krijgen of aan de herindelingscriteria kan worden voldaan. De uitwerking in het herindelingsadvies volgt later.

Verder hebben we onze ondernemingsraad / personeelsfunctionaris gevraagd te adviseren over de kernwaarde 'personeel en organisatie'.

Resumé

Gelet op de inhoud van de 'position papers' en de bereidheid van alle vijf de gemeenten met ons een-op-een te fuseren, adviseren wij de ingezette koers richting gemeentelijke herindeling voort te zetten. Wij merken hierbij op dat de gemeente Haarlem in haar 'position paper' schrijft dat zij zich kan vinden in een natuurlijke oriëntatie als in 2014 aangegeven door de Atlas der Gemeenten in de vorm van een 'Groot Haarlem'. Wij hebben begrepen dat u gehele of gedeeltelijke uitwerking van deze grootschalige benadering in het huidige tijdsgewricht én op de korte termijn niet aan de orde acht.

'Position papers', presentaties, vragen, antwoorden, conferenties, beoordelingen, (beleidsmatige) analyses, financiële rapporten, aanbevelingen, zienswijzen et cetera bieden stevig houvast te komen tot een eerste selectie van de meest gereede fusiepartners die in eerste aanleg het best in staat zijn de belangen van ons gebied, onze inwoners en onze ondernemers op duurzame wijze te kunnen én willen behartigen.

Daartoe zullen in maart t/m mei 2016 verdiepingsgesprekken worden gevoerd én afspraken / toezeggingen zoveel mogelijk in een concept-convenant worden verwerkt. Een en ander gaat naar verwachting leiden tot een definitieve keuze voor een fusiepartner eind juni 2016.

In de vergadering van de commissie Raadsvoorbereiding op 10 maart 2016 kunt u ons aangeven met welke gemeenten verdiepingsgesprekken gevoerd mogen worden. Ook wel de 'shortlist' van potentiële fusiepartners genoemd. In aanloop naar de definitieve keuze voor een fusiepartner worden nog openstaande vragen beantwoord en zodanig concrete afspraken gemaakt dat de uiteindelijk twee betrokken gemeenteraden eind juni 2016 kunnen besluiten samen een fusietraject te belopen.

De communicatie na 10 maart 2016 is mede afhankelijk van de uitkomsten van de commissievergadering, echter er zijn wel belangrijke communicatiemomenten te noemen. Deze momenten zijn te vinden in de planning (zie bijlage 11: *Communicatieplanning*).

Aanbevelingen

Wij doen de volgende aanbevelingen:

1. in het voortraject is gebleken dat u
 - uit oogpunt van gemeentelijke herindeling opteert voor verdere besprekingen met (in alfabetische volgorde) de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Velsen
 - niet opteert voor gemeentelijke herindeling met (in alfabetische volgorde) de gemeente Bloemendaal of de gemeente Haarlem;
2. met inachtneming van het vorenstaande verzoeken wij u
 - over te gaan tot bespreking én vaststelling van een shortlist van potentiële fusiepartners als gebleken in het voortraject
 - over te gaan tot bespreking én bevestiging dat u geen gemeentelijke herindeling met de gemeente Bloemendaal of met de gemeente Haarlem wenst.

Halfweg, 3 maart 2016
Burgemeester en wethouders van
Haarlemmerliede en Spaarnwoude,
P.J. Heiligers, burgemeester
G.A. Koot, secretaris

Bijlagen:

1. *Waardenprofiel Haarlemmerliede en Spaarnwoude.*
2. *Nadere duiding 'visie groene gebied'.*
3. *Nadere duiding 'visie leefbaarheid kernen'.*
4. *Raadsvoorstel/-besluit 24 november 2015.*
5. *Brief aan 6 potentiële fusiepartners om een 'position paper' te maken.*
6. *Bus tour 15 januari 2016.*
7. *Brief gemeente Heemstede dat zij zich terugtrekt uit het fusieproces / reactie gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.*
8. *'Position papers' gemeenten Amsterdam, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, en Velsen.*
9. *Presentatie en analyse 'position papers'.*
10. *Rapport financiële positie Haarlemmerliede en Spaarnwoude.*
11. *Communicatieplanning.*